

STRATEGISK
HÅLLBAR FISKEPLAN
Sorsele Kommun 2018-2022

Innehållsförteckning

KOMMUNENS UTGÅNGSPUNKT.....	3
FISKRESURSEN I SORSELE KOMMUN.....	3
OMVÄRLDSANALYS	4
FISKET I KOMMUNEN - OMFATTNING OCH UTVECKLING.....	5
FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SPORTFISKE	5
4.1 Insatsområde – samverkan och kunskap	6
4.2 Insatsområde – fiskevård och förvaltning	7
4.3 Insatsområde - Fiske för alla - Tillgänglighet och service	8
4.4 Insatsområde - Fiske för utveckling - Fisketurism och evenemang	9

Kommunens utgångspunkt

Fiskbestånden i sjöar och vattendrag inom Sorsele kommun utgör en värdefull förnyelsebar naturtillgång. Trots att olika former av mänsklig påverkan har krympt livsutrymmet, finns fortfarande ett stort antal attraktiva och utvecklingsbara vatten med en mångformig fiskfauna och goda fiskemöjligheter. Det attraktiva och hållbara fisket inom kommunen utgör en av de största attraktionskrafterna för besökande gäster sommartid. Kommunen har genom antagande av denna plan beslutat att arbeta för naturliga fiskbestånd, återställning av skadade fiskmiljöer och hållbar fiskförvaltning, genom anpassade regler. Fisket skall dock samtidigt utvecklas för de i kommunen boende. Förvaltningen av fisket sker i de flesta fall av fiskevårdsområden, där markägarna själva beslutar om regler och förvaltningsåtgärder, vilket borgar för en utveckling i båda riktningar. Vissa vatten kommer att förvaltas med lite hårdare regler, som uppskattas av tillresta fisketurister, medan andra kommer att tilltala de lokalt boende och andra målgrupper av fiskegäster. Sorsele har dock under de senaste tio åren gjort sig känt som ett av Sveriges mest hållbara fiskeområden, det uppskattas av fiskare som i dagens samhälle inte enbart fiskar för att äta fisk, utan få en kvalitativ helhetsupplevelse i samband med fisket.

Fiskresursen i Sorsele Kommun

I vattendragens strömmande partier dominerar öring, harr och lake. Av 85 st elfiskade vattendrag i Sorsele förekommer öringen i 85 % av dessa. Många av dessa öringvatten är små och ekologisk viktiga men inte lämpliga som sportfiskevatten. Störvuxna stammar av insjööring är sällsynta men där de förekommer är de både skyddsvärda och ur nyttjandesynpunkt mycket viktiga. Ammarnäsöringen med sina uppväxtområden på Storvindeln och i Övre Gautsträsk har under de senaste 15 åren kanske blivit en av de enskilt viktigaste reseanledningarna för fiskare att komma till kommunens västra delar. Med en medelvikt på ca 3,6 kilo, så torde den vara en av Sveriges bästa stammar av lekvandrande insjööring. Havsöringen i Vindelälven/Laisälven är än mer sällsynt och förekommer idag i mycket svaga bestånd. Stora insatser pågår i Vindelälvens vattensystem för att återetablera havsöring (Retrout) Harr och elritsa är efter öring och lake de vanligaste fiskarterna i strömmarna. Harren finns i 27 % av de elfiskade vattendragen och är då vanligare i de större vattnen. Laxen nyttjar hela Vindelälven och vissa biflöden upp till Ammarnäs för sin lekvandring, men har sitt huvudsakliga lek område i Gargnäs/Sandseleområdet. Siken är också vanligt förekommande i lugnare partier av älven och i många sjöar. Röding finns i varierande bestånd i de flesta fjällsjöar, men även i ett antal sjöar nedanför odlingsgränsen, där oftast i blandbestånd med andra arter. Norra Svergoträsket är ett vatten just utanför Sorsele, som hyser störvuxna bestånd av röding och öring. Kanadarödingen finns sedan den utplanterades i våra källsjöar Överstjuktan och Tjulträsket i starka bestånd, som även har spritt sig till närliggande sjöar nedströms. Abborre, gädda, mört, id, stäm är andra arter som finns talrikt i många av våra vatten.

Omvärldsanalys

Enligt en nationell enkätstudie som genomförts av SCB på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten i samverkan med Jordbruksverket beräknas 1,6 miljoner svenskar ha fiskat på sin fritid under 2013. Enligt samma studie beräknas de ha spenderat cirka 5,8 miljarder kronor på sin hobby

Det gör sportfisket till en av Sveriges absolut största folkrörelser. Sportfiskets positiva inverkan på samhällsekonomin och arbetsmarknaden, natur- och fiskevården och inte minst på folkhälsan skall inte underskattas. Landets miljontals sportfiskare köper sin utrustning för egna pengar, de skapar arbetstillfällen i glesbygden med en växande fisketurism och de bidrar till natur- och fiskevård genom att cirka 100 000 personer jobbar frivilligt 775 000 dagar per år. Statistik från SCB visar att fisket med spö, krok och lina omsätter upp emot 6 miljarder kronor varje år. Beräkningar visar också att sportfisket gått om yrkesfisket i ekonomisk betydelse.

Enligt Sveriges Sportfiskareföretagare är till exempel fångstvärdet i första ledet för sportfiskad fisk 2-3 000 kr/kg, medan motsvarande siffra för yrkesfisket är 2-4 kr/kg. Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten tog 2013, i nära samarbete med ett antal medlemsorganisationer, tagit fram en nationell strategi för fritidsfiske och fisketurism. Strategin heter ”Svenskt fritidsfiske och fisketurism 2020”

Nationell Vision 2020

- År 2020 har vi ett fritidsfiske av minst samma omfattning som idag med mycket god tillgänglighet i såväl stadsnära miljöer som på landsbygden.
- Fisketurismen har minst fördubblats och är en viktig del av svensk besöksnäring som skapar arbetstillfällen och betydande samhällsekonomiska värden.
- Hav, sjöar och vattendrag producerar ekosystemtjänster som tillgodoser fritidsfiskets och fisketurismens behov.
- Fritidsfisket och fisketurismen bedrivs långsiktigt hållbart med hänsyn till miljön och ekosystemen.

Sorsele kommuns vision – *genom glädje, mod och respekt utvecklas en livskraftig kommun där vi tillsammans skapar ett hållbart och generöst samhälle för alla!*

Syftet med planen är sammanfattningsvis att tydliggöra hur kommunen vill arbeta för att fiskeresurserna ska förvaltas hållbart och utgöra en viktig utvecklingsfaktor i Sorsele kommun och vara ett kraftfullt verktyg för att genomföra åtgärder.

I reviderat förslag av tillväxtprogrammet Sorselelyftet perioden 2005-2010 antaget av kommunfullmäktige 2007-09-24 är övergripande mål för tillväxtområdet turism att ”Kommunen ska utvecklas till ett av Sveriges främsta område för jakt och fiske” Det sägs även att antalet gästnätter inom turism ska öka med 20 %.

Samtidigt med utveckling av fisket ska målsättningen även vara att skydda fiskeresurserna och vattenmiljön. Fiskbestånden ska med andra ord brukas och inte förbrukas. Där skador redan uppstått ska kommunens strävan vara att restaurera miljön och fiskbestånden. Ortsbornas möjlighet till fiske skall säkerställas och även den utvecklas.

Fisket i kommunen - omfattning och utveckling

Sportfisket i Sorsele kommun bedrivs i första hand genom fiskekortsupplåtelser. Ett 20-tal organisationer förvaltar någon typ av fiskeresurs med fiskekortsförsäljning. Totalt säljs mellan 20 000 och 30 000 fiskedygn årligen inom Sorsele kommun. Den samlade årliga inkomsten till fiskevårdsorganisationerna ligger runt 3 miljoner kronor. Medlen används till stor del i det lokala fiskevårdsarbetet. Beräkningar från 2016 (TEM, Turistkronan) visade på en total omsättning för fisket i kommunen på mellan 25-30 miljoner kronor.

Sportfisket i Sorsele är i huvudsak baserat på sommarfisket och strömmande vatten. Besöksstatistik från Vindelälvens turistbyrå/ Fiskecentrum sommartid visar att ca 70 % av gästerna efterfrågade någon typ av fiske. Vinterfisket sker främst under mars-april och utövas främst i kommunens västra delar runt Ammarnäs och på de av staten upplåtta vattnen där. Ortsbornas fiske i kommunen sker oftast inom ramen för det egna fiskerättsägandet eller via kortare resor inom kommunen. Kommunen ser det som mycket viktigt att denna möjlighet bibehålls, bl.a. som ett led i att öka attraktionen för inflyttning till kommunen. Ett rörligt friluftsliv, där fisket är en viktig del, ger också en bättre hälsa.

Till det samlade fiskeutövandet inom kommunen kan även fogas förekomsten av visst husbehovsfiske i ett antal vatten. De redskap som används är i första hand nät. Förädling av fjällfisk till försäljning sker i liten skala av lokala företag.

Förutsättningar för sportfiske

De naturliga förutsättningarna för att komma en bra bit mot målet är goda. Många fiskevatten är relativt opåverkade av mänskliga aktiviteter och har en variation som få kommuner kan uppvisa. Idag kan kommunen på vissa platser erbjuda ett mycket bra fiske efter grov öring och även ett harrfiske i toppklass. I framtiden är troligen lax- och kanske havsöringsfisket en betydligt större resurs än idag. Rödningen och övriga arter har också potential att ytterligare öka fiskeutbudet. Vinterfisket, skulle också kunna öka i betydelse i Sorsele. Som fördel kan också nämnas att fisket kan ske i många olika miljöer från fjäll till skogsland, stora outbyggda vattendrag och sjöar till mindre åar, bäckar och tjärnar

Från kommuninnevånarnas utgångspunkt är olika former av fiske ett stort fritidsintresse och en positiv miljöfaktor. Goda fiskemöjligheter är för många människor en viktig del av livskvaliteten, som i sin tur kan motverka utflyttning från regionen och stimulera till nysatsningar inom företagande och andra verksamheter.

Kommunens målsättningar

Sorsele har under de senaste 25 åren arbetat aktivt med fiskevårdande åtgärder och fiskeförvaltning. Kommunen har på så sätt kommit en bra bit på väg, men givetvis finns det en hel del kvar att göra. Utifrån den nationella fiske-, friluftspolitiken och de lokala förutsättningarna i Sorsele kommun fokuserar vi det fortsatta arbetet till fyra insatsområden.

Samverkan och kunskap, Fiske för alla, Fiskevård och förvaltning och Fiske för utveckling.

Mål – formulerar övergripande lokala mål med utgångspunkt i nationella och regionala mål.

Strategier/arbetsätt – anger långsiktiga inriktningar, vägval och arbetsätt för att uppnå målen.

Prioriterade åtgärder/rekommendationer – utgör konkreta och inom planperioden genomförbara insatser kopplade till strategierna/arbetsätten.

4.1 Insatsområde – samverkan och kunskap

Mål

- En välfungerande samverkan som skapar samsyn, delaktighet och kunskap samt tillvaratar lokalt och ideellt engagemang
- Nya mötesplatser och forum för idéutveckling och engagemang
- Ökad kunskap om fiske och hållbart nyttjande av kommunens vatten- och fiskresurser

Strategier/arbetsätt

Kommunen ska samverka lokalt med fiskevårdsområdesföreningar, fiskerättsägare, samebyar, näringsliv och enskilda för fiskevård, utveckling av fritidsfiske och hållbar fisketurism.

Kommunen ska samarbeta med myndigheter och andra kommuner, regionala organ och universitet.

Kommunen ska verka för att formerna för samverkan utvecklas och tydliggörs

Kommunen ska hålla sig uppdaterad och informerad om aktuell kunskap om fiskeutveckling.

Kommunen ska arbeta för att innevånare, beslutsfattare och verksamhetsutövare har bra kunskap om fiske och hållbart nyttjande av kommunens vatten- och fiskresurser.

Prioriterade åtgärder/rekommendationer 2018-2022

1. Kommunen tillhandahåller en fiskekonsulent som samordnar arbetet enligt fiskeutvecklingsplanen, åtgärdsprogrammet och stöttar lokala aktörer. I uppdraget ingår att förmedla information från Länsstyrelsen och andra myndigheter ut i kommunen och att fånga upp synpunkter, önskemål och behov i kommunen och förmedla dessa vidare till myndigheterna.
2. Fiskeforum används för informationsutbyte, uppföljning av fiskeplanen och intressanta föredragningar anordnas minst en gång per år i samverkan med bl.a. Länsstyrelsen. Målgrupp; fiskevårdsområdesföreningar, samfälligheter, företag och intresserad allmänhet.
3. Kommunen fortsätter att delta i samverkan i Vindel- Umeälvens vattenråd samt i Leaderområde Vindelälven. Kommunen har även engagemang i Stiftelsen Vindelälvsfiske.
4. Utbildningar för att öka kunskaperna hos fiskerättsägare och övriga kommunbor i form av skolverksamhet, studiecirklar, seminariekvällar mm. Målgrupperna är i första hand: Fiskevårdsområden, samfälligheter och skolor.
5. Hur man som fiskare tar hänsyn till rennäringen samt allemansrättens rättigheter och skyldigheter ska förmedlas via olika informationssatsningar.

4.2 Insatsområde – fiskevård och förvaltning

Mål

- En förvaltning som säkerställer ett långsiktigt hållbart nyttjande av fiskresursen
- En förbättrad miljö som skapar förutsättningar för reproduktion av fisk
- Sjöar och vattendrag producerar ekosystemtjänster som tillgodoser fritidsfisket, yrkesfisket och fisketurismens behov
- Levande sjöar och vattendrag
 - God ekologisk och kemisk status i vattnen enligt EU's vattendirektiv
 - Opåverkade vattendrag har naturliga vattenflöden, vattennivåer och spridningsvägar bibehållna
 - Naturtyper och arter knutna till sjöar och vattendrag har gynnsam bevarandestatus och tillräcklig genetisk variation
 - Främmande arter hotar inte den biologiska mångfalden
 - Stränders, sjöars och vattendrags värden för fritidsfiske är värnade och påverkan från buller är minimerad

Strategier/arbetssätt

Förvaltning

Kommunen ska stödja att fiskevårdsområden organiserar sig inom respektive avrinningsområde så att de själva kan driva och genomföra utveckling av fisket.

Ta tillvara och stötta engagemang för att hitta nya former för lokal förvaltning av fisket i samarbete med staten, andra vattenrättsägare, samfälligheter, samebyarna, entreprenörer och kommunen. Pilotområden.

I samverkan med Länsstyrelsen och andra aktörer verka för en fungerande tillsyn av att fiskeregler efterlevs.

Värna om ortsbornas möjligheter till fritidsfiske.

Fiskevård

Arbeta för genomförande av långsiktigt hållbara åtgärder för att förbättra fisket: Det handlar exempelvis om att stötta förundersökningar, restaureringar, anläggande lekbottnar, åtgärdande av dammar och andra vandringshinder, trädaläggning, kvotering och övriga fiskeregler.

Verka för att uttaget av fisk inte överskrider de gränser som garanterar en fortlevnad och en långsiktig positiv utveckling av bestånden

I undantagsfall förbättra underlaget för fritidsfiske genom utplanteringar där så bedöms lämpligt. Förutsätter material från lokala fiskstammar, tillsyn, minimerat nätfiske och uppföljning

Skydd och bevarande av fiskfaunan ska vägas in vid ärendeprövningar och mark- och vattenplaneringen inom kommunen.

Verka för att verksamheter som avloppsrening, skogsbruk, testnäring och vattenbruk inom kommunen bedrivs så att negativ påverkan på vattenmiljöer minimeras

Inom kommunen kan inga vattenkraftsprojekt tillstyrkas. Kommunen ska verka för en miljöanpassning av befintlig vattenkraft.

Prioriterade åtgärder/rekommendationer 2018-2022

1. Erbjudna och genomföra årliga utbildningar i ekologisk fiskevård och tillsyn.
2. En satsning tillsammans med Länsstyrelsen, samebyar och entreprenörer för öka och effektivisera bevakningen på vatten ovan odlingsgränsen.
3. Stötta organisationer att genomföra och finansiera fiskevårdsåtgärder utifrån åtgärdsprogram. Bistå med utbildning, inventering, och hjälp vid praktisk fiskevård som elfiske, planering, tillståndsansökningar och finansiering.
4. Uppdatera fiskregler i samarbete med fiskerättsägare och entreprenörer.
5. Hitta lösningar som gynnar fisketurismen utan att till alltför stor del påverka lokalbefolkningens möjligheter till fiske.

4.3 Insatsområde - Fiske för alla - Tillgänglighet och service

Mål

- En ökad tillgänglighet till fisket för lokalbefolkning och besökare
- Årskort för kommunmedborgare på alla FVO – Länsstyrelsen.
- En förbättrad service och information som underlättar fiskeupplevelser i kommunen
- Välskötta friluftsanordningar av god kvalitet
- En god och tillgänglig väg- och ledinfrastruktur

Strategier/Arbetssätt

Information och skyltning ska vara tydlig och aktuell och utformad i linje med kommunens gestaltungsprogram, varumärkes- och grafiska profil.

Ett antal fiskeområden/anläggningar ska ha särskild hög tillgänglighet med fokus på barn, unga och personer med funktionsnedsättning.

Arbeta för att skolor, förskolor, äldreomsorgen och integrationsverksamheten har möjlighet att regelbundet nyttja närnaturen för fiske och friluftsliv.

Kommunens skötselinsatser ska prioriteras efter förväntad nyttjandegrad och olika gruppers behov.

Driftkostnader och långsiktigt ansvar för skötsel ska tydliggöras innan satsningar genomförs. Engagemang från föreningar och företag ska tas till vara och kommunen bör sträva efter uppmuntra föreningar och privata intressenter att sköta rastplatser, leder och liknande.

Verka för att servicepunkter i orter med landsbygdsbutiker/drivmedelstationer också förmedlar turisttjänster inklusive fiskeinformation.

Samverka med Trafikverket, Swedish Lapland Visitors Board, Länsstyrelsen för att upprätthålla och utveckla en turistisk god och tillgänglig väg- och ledinfrastruktur.

Prioriterade åtgärder/rekommendationer 2018-2022

1. Turistinformation på fiskecentrum och aktuell informationen om fiske på kommunens hemsida och via sociala medier. En uppdaterad fiskeguide på både svenska och engelska ska finnas. Information, kartor och länkar till olika aktörer inom fisket i kommunen.
2. Åtgärder för bättre vägvisning/skyltning till fisket både övergripande och lokalt.
3. Sammanställning och utredning av befintliga serviceanläggningar, tidigare

tillgänglighetssatsningar nya önskemål, skötselbehov, skötselansvar och möjliga åtgärder.

4. I samverkan med föreningar, samfälligheter, markägare och andra aktörer söka finansiering och vidta åtgärder som underhåll och nyanläggning av vindskydd broar, bryggor med mera.
5. En särskild översyn av infrastrukturen i Laisdalen bör genomföras. Tillgängligheten är i vissa fall mycket dålig i dessa områden.
6. Sammanställning av befintliga anläggningar för fiske i kommunen, dess kvalitet och tillgänglighetsanpassning för spridning till turistföretag och föreningar.

4.4 Insatsområde - Fiske för utveckling - Fisketurism och evenemang

Mål

- Fisketurismen har minst fördubblats till 2020 (jämfört med 2010) och är en viktig del av kommunens hållbara besöksnäring som skapar arbetstillfällen och betydande samhällsekonomiska värden.
- Sorsele kommun erbjuder som destination ett rikt utbud av fiskeupplevelser och fiskeevent i världsklass

Strategier/arbetssätt

Kommunen ska verka för en utvecklad och hållbar fisketurism året runt och delta i insatser som arbetar med att utveckla fisketurism och evenemang.

Bedriva ett professionellt, proaktivt och utvecklande arbete mot potentiella och befintliga fisketuristföretagare och investerare

Turistiska och media/press resor och visningsresor ska ske i sådana former att de biologiska kvaliteterna i sjöar och vattendrag bibehålls eller stärker Sorsele som Ekokommun, hållbart fiske

Spetsig och smart marknadsföring av fiskeupplevelser och fiskeföretag så att det stärker Sorseles profil och attraktionskraft för fisketurister, boende och inflyttare

Sorsele marknadsplan fiske för turismutveckling och export. Se bilaga marknadsplan.

Prioriterade åtgärder/rekommendationer 2018-2022

1. Fortsatt samverkan med grannkommuner och i organisationer för främjande av fiskebaserad företagsamhet, som Swedish Lapland Visitors Board, Leaderområde Vindelälven och Stiftelsen Vindelälvsfiske.
2. Stötta och arbeta med utvecklingen av fisketurism genom deltagande i olika utvecklingsprojekt, inom Swedish Lapland. Region Västerbotten.
3. Verka för samverkanslösningar mellan fiskerättsägare, samfälligheter, samebyar, föreningar och företagare för att åstadkomma spjutspetsprodukter med exklusivt fiske.
4. Stötta fortsatt utveckling av hållbara fiskearrangemang som tävlingar och event, exempelvis fiskefestivalen.
5. Hålla arbetsförmedling och kommunens övriga näringsliv informerade om kommunens fiske- och friluftsmöjligheter som stöd i rekrytering av personal.

Källor:

Kartor:

World class fishing in Sorsele

Skala 1:400000

1. Ammamåns FVO
2. Kraddsele SFF
3. Övre Sandsele SFF
4. Skansås FVO
5. Sorsele Övre Allmänningstog
6. Gornås/Risnäs SFF
7. Ormas/Fornås SFF
8. Sorselefsket
9. Nordans/Fjällnäs SFF
10. Bure/Kättiliden FVO
11. Saxonäs FVO
12. Blattnicksle/Huittasjö FVO
13. Juktåns Mellersta FVO
14. Sandsele SFF
15. Gornås/Råstrand FVO
16. Sorsele Fiskevårdsklubb
17. Giertsbäckens FVO
18. Stensund/Stridsmark/Nyby SFF

Förvaltnadsfiskeområden i Sorsele kommun.

INFORMATION OCH FISKERTÖRSFÖRSÄJNING

- 1. Fishyourdream, Ammamåns
www.fishyourdream.com / +46 (0)73-376 18 97
- 2. Ammamåns Guidecenter, Ammamåns
www.ammamansguide.se / +46 (0)73-084 70 33
- 3. Emils Fiskecamp, Kraddsele
www.emilsfiskecamping.se / +46 (0)70-699 64 97
- 4. Hook & Cup, Sorsele
www.hookandcup.com / +46 (0)75-105 07 80
- 5. Sorselefsket, Sorsele
www.sorselefsket.se / +46 (0)70-217 71 38
- 6. Vindel River Service, Gornås
www.vindelriver.com / +46 (0)70-248 42 11
- 7. Lapland Time, Blattnicksle
www.laplandtime.se / +46 (0)76-135 87 15

